

ЕСЕ

1. Същност: вид писмен аргументативен текст, в който се защитава становището по интересуващ житейски проблем
  - а) обосновава се позицията
  - б) разсъждава се върху факти, явления и идеи с цел: да се представи и защити лично мнение

Как се пише есе ?

- (Примерна тема „Какво не се купува с пари?“)

1. Увод

- - При есето уводът не е задължителен. Можем да започнем направо от тезата.
- - В увода въвеждаме читателя в темата чрез встъпителни думи. Например:
- Някои хора казват, че парите са всичко, че с тях можеш да получиш всяко нещо, което пожелаеш.
- - Можем да използваме реторични въпроси, с които да привлечем интереса на читателя (слушателя), защото най-вече от първите редове зависи това, дали въпросният читател (слушател) ще продължи да бъде такъв за нашето есе.
- Например:
- Дали наистина има неща, които не могат да се купят с пари?;
- По света има много милионери. Те имат много пари, но дали са истински щастливи?

• 2. Теза

- - В тезата се състои основното твърдение, върху което ще се развие аргументацията (изложението).
- - Тезата трябва да бъде сбита, да няма подробности, разсъждения и примери. Те са за аргументацията.
- - Обем на тезата - 2-3 изречения, като може да е и едно дълго изречение, но в този случай е възможно тезата да звучи разтеглено, несбито.
- - НЕ цитирайте в тезата. Цитатът обикновено се привежда като пример в разсъжденията.
- - Тезата може да съдържа повече от едно твърдение. Всяко твърдение представлява една подтеза. Подтезите трябва да бъдат аргументирани в изложението в тази последователност, в която са написани в тезата. Всяка подтеза се пише на нов ред.
- - В повечето случаи темата на есето е формулирана като въпрос. Тогава в тезата трябва просто да се отговори на него.

- **3. Аргументация (доказателствена част; изложение)**

- В нея се съдържат аргументите (разсъжденията, доказателствата, доводите), с които подкрепяме своята теза.
- - Трябва ясно да се вижда, че разсъжденията са написани точно по тезата. Между отделните разсъждения да има някаква логическа връзка, те да се „преливат“, да няма рязка граница между тях.
- - Ясно да проличава личното мнение (отношение) по темата.
- - Изложението е съставено от няколко параграфа, като всеки от тях е върху съответна подтеза от тезата.
- - Трябва да защитите всяко едно разсъждение, което пишете в изложението с помощта на конкретни примери. Ако поставената тема трябва да е обвързана с дадено произведение, можете да добавите и цитати от него.

• 4. Заключение

- - Краят на есето или заключителния параграф затвърждава вашата теза.
- - Заключението може да бъде резюме на вече казаното. В него не трябва да има нищо, върху което да не е било разсъждавано преди това (ново твърдение).
- - Заключението може да се напише и като извод, базиран на разсъжденията като цялост. Например:
- Всички хора трябва да осъзнаем, че парите не са всичко за нас. Най-важните неща са семейството, любовта и Бог. Ако ние вървим по правилния път, ние можем да намерим смисъла на живота и да разберем, че около нас има много неща, които го поддържат.

- **Още за есето:** Писането на ученическо есе минава през няколко етапа.
- 1. Подготовка:
  - - Анализират се вложените в темата на есето смисли и се избира гледна точка, от която те ще се интерпретират.
  - - Уточнява се целта на написване на есето.
  - - Събира се информация (идеи) във връзка с темата.
  - - Информацията се подрежда според представата на пишещия за нейната важност.
  - - Обмисля се подходящ композиционен вариант на есето.
  - - Съставя се план на текста (увод, теза, доказателство и извод(и)). Подреждането на микротекстовете в есето зависи от комуникативната задача и от предпочитанията на автора.

- 2. Писане:
  - Търсят се и се разсъждава върху:
    - - причинно-следствени връзки между факти и явления
    - - съпоставяне и/или противопоставяне на факти и явления
    - - житейски, исторически и научни примери
    - - цитати (мисли на известни хора), пословици, поговорки...
  - За да се засили убеждаващото въздействие на есето, се използват:
    - - реторични въпроси
    - - статистически данни

- 3. Проверка на изпълнението:
- Текстът се редактира, когато:
- - тезата не е формулирана правилно и точно, когато не съответства на темата на текста, доказателствата не съдействат за аргументиране на тезата, изводът не обобщава разсъжденията от доказателствата
- - не е избран подходящ (съответстващ на замисъла) композиционен вариант на есето
- - връзките (смислови, логически и езикови) между микротекстовете в есето липсват или не са изразени чрез подходящи средства
- не са спазени нормите на съвременния български книжовен език.

Есета:

- » Милосърдието — сила или слабост
Сърцето е изворът на живота. Нали то ни кара да чувстваме, да изпитваме радост и любов, болка и тъга? Има време да обичаш и да мразиш, време за война и за мир. Важен е изборът който ще направиш, за да бъдеш достоен тук и сега. Да бъдеш мъдър и да насочваш сърцето си по правия път, защото „грех на този който може да направи добро, а не прави“
- Понякога отварям стария си дневник и четейки историите в него се смея и плача. Скъпи спомени, които съм записвала срещайки поглед или разминавайки се с уханието на парфюм. Но има неща, които не можеш да напишеш с думи. Те са там, впили се в съзнанието ти и колкото и да се стремиш, не би могъл да ги забравиш. Как бих могла да забравя жестокостта на децата, които срещнах онзи ден. Те хвърляха камъни по бездомно куче, увило крака си в някаква тел и се смееха. То се мятеше бясно и виеше от болка. Разтреперах се и извиках от ужас да престанат, а те бързо се разбягаха. Когато отидох до кучето, то ръмжеше и лаеше свирепо. Личеше си, че няма вяра в хората и няма да ме допусне до себе си, а кракът му беше разранен и окървавен от телта. Стоях там безпомощна, вперила поглед в очите на животното, в които четях страх и ужас. В моите личеше същото, но как бих могла да помогна? Чувствах се безсилна и виновна, че няма

- Живеем във време на предизвикателства, които се изправят пред нас като бариери. Понякога е трудно да ги разрушим сами. Дали това е слабост? Какво ли е да видиш някои свои близък с изпито пожълтяло лице, с изплашен влажен поглед, очакващ съдбата си? Някои догото животът е хванал в своята примка и го стяга бавно и болезнено. Живееш с мисълта, че си безсилен и нямаш средства да му помогнеш. Няма по-страшно от отчаянието!!
- Идва Коледа — онзи светъл християнски празник, които носи уют и стопля душата. На екрана на телевизора се появява малко момиче, което с насълзен поглед и меко гласче заявява, че иска от Дядо Коледа майка и татко. Това детско желание кара човек да се разчувства. Една толкова малка и изстрадала душа, те прави слаб и безпомощен пред съдбата. Кара те да игнорираш всички свои дребни проблеми, за да видиш истинската болка, да я почувстваш със сърцето си и да изпиташ нужда да дадеш нещо от себе си, за да помогнеш. Защото тази доброта ще те направи силен, за да изживееш и оцениш важните неща в живота!
- Навсякъде по света се организират кампании за съпричастност и подкрепа. Не, защото "милосърдният ще бъде помилуван", а защото сме хора и ценим живота. Милосърдието-това е нужно на всеки от тях, за да им вдъхне сила и воля за живот. Да покаже и на теб самия, че добротата е онова богатство, което те кара да се чувстваш значим.
- Не всички имат късмета да притежават покрив над главите си, да са здрави и да имат родители и близки, които да ги подкрепят. Живеем в свят, в които неволите ни съпътстват всеки ден, на всяка крачка. Те смачкват духа ни и ни карат да чувстваме празнина. Като занесем старите си дрехи в дом за сираци, хвърлим кора хляб на бездомното куче или пуснем монета на бездомника в подлеза, ние трябва да знаем че сме сторили добро и сме направили света малко по-добър. Да бъдем хора и да оценим сторената добрина!!!

Още примели: Приятелството

- Колко е хубаво човек да има приятели. Приятелството е едно от най-хубавите неща според мен. Човек не може да остане самотник, няма да може да оцелее.
- „Светът е оцелял, защото се е смял” – казват някои хора, но те питат ли се защо смехът е оцелял?! Аз мисля, че той се дължи на щастието, а то от своя страна на приятелството, но на истинското приятелство. Какво ли означава това? Хората трябва да са задружни, взаимно да се уважават и подкрепят. Приятелството се дължи и на взаимно уважение. Дори и когато са на различни мнения, приятелите, поне истинските, не държат да наложат своето. Защо? Все пак така може да се стигне до една истинска разправа и едно другарство да се превърне в нетърпима вражда.
- Истинските приятели знаят как да се подкрепят в тежки дни. Дори човек да е на края на силите си и около него да царя мрак, истинският приятел ще се озове на помощ. Той ще бъде малката искра във всяващия песимизъм мрак. Приятелите си помагат. Ако ги нямаше подкрепата и сътрудничеството, едва ли щеше да съществува хуманизмът, от който всеки се нуждае.
- Естествено има хора, които не знаят какво е приятелство. Няма как човек да се държи ужасно със своите така наречени приятели и те да са му още другари. Ако има такива хора, които да търпят тази наглост, то те са без всякакво чувство на самоуважение. Дори и те самите не са искрени към ужасните си „приятели”. Това не е никакво приятелство!
- Други така наречени „приятели” обичат винаги да налагат своето. Ако не е тяхното, то те започват да манипулират останалите. Това не е приятелство!
- Друг тип хора обичат да дружат само с един човек. Той да бъде единствено под техен контрол и него да товарят с проблемите си. Това не е приятелство!
- Случва се така, че понякога единият иска да промени другия, но търпящият сам позволява да загуби самоличността си. Това също не е приятелство!
- Приятелството е прекрасно. То едва ли може да бъде сравнено с нещо. Ще е много полезно някои хора да научат какво е приятелство. Това няма да е полезно само за тях, а и за хората около тях.

ащо ни е нужно
това умение?

*Есето дава възможност всеки
ученик да изяви своите
мисли, емоции, отношение
и въображение по
разглежданата тема.*

- Благодаря за вниманието 😊

